

بسم الله الرحمن الرحيم

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه فاطمه الزهراء (سلام الله علیها)

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

ترجمه و تحقیق

مبحث «عده» از کتاب الخلاف شیخ طوسی

استاد راهنما

سرکار خانم طیبه رضایتی

استاد داور

سرکار خانم عذرا خلیلی

پژوهشگر

فاطمه عرب عامری

بهمن ۱۳۹۶

بسمه تعالی

تحقیق پایانی با عنوان : «ترجمه و تحقیق مبحث عده از کتاب الخلاف شیخ طوسی» که توسط خانم **فاطمه عرب عامری** برای دریافت دانشنامه سطح دو (کارشناسی) تدوین شده است، توسط هیئت داوران مورد ارزیابی قرار گرفته و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۲۹ ، با کسب رتبه‌ی پذیرفته شده است.

استاد راهنما: **سرکار خانم طیبه رضایتی**

استاد داور: **سرکار خانم عذرا خلیلی**

مدرسه علمیه فاطمة الزهرا سلام الله علیها

شهرستان تهران

امضای دبیر شورای پژوهش

تحميده

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَوْضَحَ وَجْهَ الشَّكِّ بِكَشْفِ النَّقَابِ عَنْ وَجْهِ الْيَقِينِ، وَشَيَّدَ أَعْلَامَ الدِّينِ بِكِتَابِهِ الْمُبِينِ، وَبَيَّنَ أَحْكَامَ أُصُولِهِ
وَمَنْهَجَ شَرِيعَتِهِ بِمُحْكَمِ التَّبْيِينِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ، وَأَشْرَفِ بَرِيَّتِهِ الَّذِي لَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى، إِنَّهُ هُوَ إِلَا
وَحْدٌ يُوحَى، وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِ الْأَئِمَّةِ الْمُتَتَجِبِينَ، وَاللَّعْنَةُ الدَّائِمَةُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَعْدَاءِ اللَّهِ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

تقدیم

ثمره‌ی تحصیل را تقدیم می‌کنم به **مادرم**، به مقدس‌ترین وجود زندگی‌ام، به او که همواره قوت قلبم بود؛

و به **پدرم** که راه را نشانم داد و همیشه همچون کوهی استوار حمایت نمود.

چاپ دوم، قم - ایران، نشر هجرت، ۱۴۱۰ق.

۸۶- فیاضی کابلی، محمد اسحاق، *رساله توضیح المسایل*، چاپ اول، قم- ایران، انتشارات مجلسی، ۱۴۲۶ق.

۸۷- فیض کاشانی، محمد محسن ابن شاه مرتضی، *مفاتیح الشرائع*، ج ۲، چاپ اول، قم - ایران، انتشارات کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، بیتا.

۸۸- فیومی، احمد بن مقری، *مصباح المنیر فی غریب الشرح الكبير للرافعی*، ج ۲، چاپ اول، قم- ایران، منشورات دارالرضی، بیتا.

۸۹- القرطبی، *الجامع لأحكام القرآن* (تفسیر قرطبی)، تحقیق: ابواسحاق ابراهیم أطفیش، ج ۹، بیروت - لبنان، دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۵ق.

۹۰- القشیری النیشابوری، مسلم بن الحجاج ابوالحسین، *صحیح مسلم*، تحقیق: محمد فؤاد عبدالباقی، ج ۲، بیروت - لبنان، دار إحياء التراث العربی، بیتا.

۹۱- الکاسانی، علاء الدین، *بدائع الصنائع فی ترتیب الشرائع*، ج ۳، بیروت - لبنان، دار الکتب العربی، ۱۹۸۲م.

۹۲- الکحلانی الصنعانی، محمد بن اسماعیل، *سبل السلام*، مراجعه و تحقیق: محمد عبد العزيز الخولی، ج ۳، چاپ چهارم، مصر، شركة مكتبة و مطبعة البابي الحلبي و أولاده - محمود نصار الحلبي و شركاه - خلفاء، ۱۳۷۹ق.

۹۳- کلینی، ابو جعفر محمد بن یعقوب، *الکافی*، تحقیق: علی اکبر غفاری، ج ۵ و ۶، چاپ چهارم، تهران - ایران، دار الکتب الإسلامية، ۱۴۰۷ق.

۹۴- کنشای، ابوبکر بن حسن بن عبدالله، *أسهل المدارک* (شرح إرشاد المسالك فی مذهب إمام الأئمة مالک)، ج ۲، چاپ دوم، بیروت - لبنان، دار الفكر، بیتا.

۹۵- کیدری، محمد بن حسین، *إصباح الشیعه بمصباح الشریعة*، تحقیق و تصحیح: ابراهیم بهادری مراغی، چاپ اول، قم - ایران؛ مؤسسه امام صادق علیه السلام، ۱۴۱۶ق.

۹۶- گروهی از علماء با نظارت نظام الدین بلخی، *الفتاوی الهندیة*، ج ۹، بیجا، بیتا.

۹۷- گلپایگانی، محمد رضا موسوی، *هدایة العباد*، تحقیق: علی ثابتی همدانی و علی نیری همدانی، ج ۲، چاپ اول، قم - ایران، دار القرآن الکریم، ۱۴۱۳ق.

۹۸- مازندرانی، ابن شهر آشوب رشید الدین محمد بن علی، *مشابه القرآن و مختلفه - بیان المشكلات من الآیات المتشابهات*، ج ۲، چاپ اول، قم - ایران، دار البیدار للنشر، ۱۳۶۹ق.

۹۹- مالک، *الموطأ*، تحقیق و تصحیح: محمد فؤاد عبد الباقي، ج ۲، بیروت - لبنان، دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۶ق.

۱۰۰- محقق داماد، مصطفی، *بررسی فقهی حقوق خانواده- نکاح و انحلال آن* (مواد ۱۰۳۴ تا ۱۱۵۷ قانون مدنی)،

چاپ اول، قم - ایران، بیتا، ص ۴۴۷.

۱۰۱- محقق سبزواری، محمد باقر محمد مؤمن، *کفایة الأحكام*، ج ۲، چاپ اول، قم - ایران، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۲۳ق.

۱۰۲- المرتضی، أحمد بن یحیی، *البحر الزخار الجامع لمذاهب علماء الأمصار*، ج ۶، بیجا، مکتبه الیمن، بیتا.

۱۰۳- مزنی، اسماعیل، *مختصر المزنی*، بیروت - لبنان، دار المعرفة للطباعة و النشر، بیتا.

۱۰۴- مشکینی، میرزا علی، *اصطلاحات الأصول و معظم ابجاثها*، چاپ ششم، قم - ایران، نشر الهادی، ۱۴۱۶ق.

۱۰۵- _____، *مصطلحات الفقه*، بیجا، بیتا.

۱۰۶- مصطفوی، حسن، *التحقیق فی کلمات القرآن الکریم*، ج ۲، چاپ اول، تهران - ایران، مرکز کتاب لترجمه و النشر، ۱۴۰۲ق.

۱۰۷- مغنیه، محمد جواد، *الفقه علی المذاهب الخمسة*، ج ۲، چاپ دهم، بیروت - لبنان، دار التیار الجدید - دار الجواد، ۱۴۲۱ق.

۱۰۸- مفید بغدادی (شیخ مفید)، محمد بن محمد بن نعمان عکبری، *أحكام النساء*، چاپ اول، قم - ایران، کنگره جهانی هزاره شیخ مفید (رحمة الله علیه)، ۱۴۱۳ق.

۱۰۹- موسی (شریف مرتضی)، علی بن حسین، *الانتصار فی انفرادات الامامیة*، تحقیق و تصحیح: گروه پژوهش دفتر انتشارات اسلامی، چاپ اول، قم - ایران، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۵ق.

۱۱۰- _____، *رسائل الشریف المرتضی*، ج ۲، چاپ اول، قم - ایران، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق.

۱۱۱- موحدی لنگرانی، محمد فاضل، *تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة (الطلاق، الموارث)*، تحقیق و تصحیح: حسین واثق، حسین کریمی، رضا علی مهدوی، چاپ اول، قم - ایران، مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، ۱۴۲۱ق.

۱۱۲- موسوی خمینی، روح الله، *نجات العباد*، چاپ اول، تهران - ایران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی قدس سره، ۱۴۲۲ق.

۱۱۳- المنبجی، أبی محمد علی بن زکریا، *اللباب فی الجمع بین السنة والكتاب*، تحقیق: محمد فضل عبد العزیز المراد، ج ۲، چاپ دوم، دمشق - سوریه، دار القلم، ۱۴۱۴ق.

۱۱۴- نجفی (کاشف الغطاء)، حسن بن جعفر بن خضر، *أنوار الفقاهة - کتاب الطلاق*، چاپ اول، نجف اشرف - عراق، مؤسسه کاشف الغطاء، ۱۴۲۲ق.

۱۱۵- نجفی، محمد حسن، *جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام*، تحقیق و تصحیح: عباس قوچانی و علی آخوندی، ج ۳۲، چاپ هفتم، بیروت - لبنان، دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۴ق.

- ۱۱۶- النسائی، ابو عبد الرحمن احمد بن شعیب، *سنن نسائی* (المجتبی من السنن)، تحقیق: عبد الفاتح ابو غدة، ج ۶، چاپ دوم، حلب - سوریه، مکتب المطبوعات الإسلامية، ۱۴۰۶ ق.
- ۱۱۷- _____، *تسمیة فقهاء الأمصار من اصحاب رسول الله و من بعدهم*، تحقیق: محمود ابراهیم زاید، چاپ اول، حلب - سوریه، دارالوعی، ۱۳۶۹ ق.
- ۱۱۸- نوری (محدث نوری)، میرزا حسین، *مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل*، تحقیق: گروه پژوهش مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ج ۱۵، چاپ اول، بیروت - لبنان، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ۱۴۰۸ ق.
- ۱۱۹- النووی، *المجموع*، ج ۹ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸، بیروت - لبنان، دار الفکر للطباعة و النشر و التوزیع، بی تا.
- ۱۲۰- هاشمی، محمود، جمعی از پژوهشگران، *فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل البيت عليهم السلام*، تحقیق: محققان مؤسسه دائرة المعارف اسلامی، ج ۱ و ۲ و ۳، چاپ اول، قم - ایران، مؤسسه دائرة المعارف فقه اسلامی بر مذهب اهل بیت عليهم السلام، ۱۴۲۶ ق.

مقالات

- ۱- احمدی، علی اصغر، *پیش گامان تقریب در اندیشه‌ی شیخ طوسی*، اندیشه تقریب، شماره ۲۱، زمستان ۱۳۸۸، ص ۱۰۱-۱۱۴.
- ۲- ادیبی مهر، محمد، *پژوهشی پیرامون مصنفات شیخ طوسی*، پژوهش دینی، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۸۴، ص ۱۲۹-۱۵۰.
- ۳- اشجع، ابولفضل، *سیری در فواید فقه مقارن: فقه آراسته و پیراسته*، ماهنامه زمانه، شماره ۲۰، دی ۱۳۹۰، ص ۵۶-۵۷.
- ۴- بی آزار شیرازی، عبد الکریم، *فقه مقارن - جایگاه فقه اسلامی در صحنه بین الملل و درخشش فقه اهل بیت در قوانین مدنی کشورهای اسلامی*، کاوشی نو در فقه، شماره ۴۳، بهار ۱۳۸۴، ص ۲۰۲-۲۳۲.
- ۵- _____، *فقه مقارن و تطور آن*، دو فصل نامه فقه مقارن، سال اول، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۲، ص ۵-۱۶.
- ۶- جناتی، محمد ابراهیم، *فقه تطبیقی و پیش گامان آن*، کیهان اندیشه، شماره ۵۹، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۴، ص ۳۵-۵۰.
- ۷- رضاداد، علیّه، کاظم طباطبایی، *گاه شماری آثار شیخ طوسی، مطالعات اسلامی*، شماره ۸۰، تابستان ۸۷، ص ۴۹-۷۳.
- ۸- رضازاده عسگری، زهرا، *نقش شیخ طوسی در ایجاد نهضت علمی با تأکید بر تطور فقهی*، پژوهش دینی، شماره ۱۲۰، زمستان ۱۳۸۴، ص ۲۳۵-۲۵۰.
- ۹- زاهد، عبد الأمير کاظم، *منهج الشيخ الطوسي فی کتابه الخلاف فی الفقه*، فقه اهل البيت، سال هفتم، شماره ۲۷، ۱۴۲۳ ق، ص ۱۹۵-۲۴۸.

- ۱۰- زرهانی، احمد، *فقه مقارن: چراغ راه امت*، مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی، شماره ۹، پاییز ۱۳۸۶، ص ۲۰-۲۱.
- ۱۱- ستوده کار، محمد، *تحقیق چیست؟* تنویر جایگاه پژوهش و مراحل علمی تهیه و تدوین آن در فرآیند تحقیقات علوم انسانی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره ۳۱، فروردین ۱۳۷۳، ص ۲۲۷-۲۶۸.
- ۱۲- شهربافی، ریحانه، *پیشینه‌ی فقه مقارن: فقه مقارن در کوچه پس‌کوچه‌های تاریخ*، ماه‌نامه زمانه، شماره ۲۰، دی ۱۳۹۰، ص ۴۰-۴۳.
- ۱۳- صفوی، کوروش، *تراز ترجمه*، رشد زبان، شماره ۵۶، زمستان ۱۳۸۷، ص ۱۳-۱۸.
- ۱۴- عربشاهی سبزواری، محمد باقر، *شیخ طوسی برترین شخصیت علمی ایران*، حافظ، شماره ۹۹، آذر و دی ۱۳۹۱، ص ۲۲-۲۵.
- ۱۵- فیض، علیرضا، *فقه مقارن: چاره‌جویی و تلاش برای رفع اختلافات فقهی*، نشریه گروه تحقیقاتی دانشکده الهیات دانشگاه تهران، شماره ۳۲ و ۳۳، بهار ۱۳۵۸، ص ۸۹-۱۰۲.
- ۱۶- قائدی، یحیی، *فلسفه‌ی پژوهش - تأملاتی آغازین در مفاهیم واقعیت و حقیقت*، علوم تربیتی- پژوهش‌های تربیتی، شماره ۳۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۵، ص ۱-۵.
- ۱۷- کبیری، قاسم، *ترجمه چیست؟*، رشد آموزش زبان، شماره ۴۲، زمستان ۱۳۷۴، ص ۱۱-۲۱.
- ۱۸- کربلایی عباس، مریم، *شخصیت علمی شیخ طوسی*، حدیث و اندیشه، شماره ۳ و ۴، پاییز و زمستان ۱۳۸۱، ص ۹۹-۱۱۶.
- ۱۹- موسوی بجنوردی، محمد، *عده و احکام آن*، مجله تخصصی فقه و مبانی حقوق- واحد بابل- پژوهش‌های فقه و حقوق اسلامی، پیش‌شماره ۱، زمستان ۱۳۸۳، ص ۱۴۶-۱۶۲.
- ۲۰- نورمحمدی، مهدی، *زمینه‌ها و عوامل فراز و فرود گرایش مردم مدینه به اهل بیت علیهم‌السلام در دوران امویان*، تاریخ اسلام، شماره ۵۵، پاییز ۱۳۹۲، ص ۷۵-۱۰۲.
- ۲۱- یوسفی، رقیه، *چیستی و چرایی عده در اسلام*، پژوهش‌نامه مطالعات اسلامی زنان و خانواده، سال اول، شماره اول، پاییز و زمستان ۱۳۹۲، ص ۱۲۳-۱۴۰.

سایت‌ها

- ۱- پورتال جامع علوم انسانی www.ensani.ir
- ۲- پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی - دانشنامه علوم اسلامی <http://wiki.islamicdoc.org>
- ۳- دانشنامه حوزوی ویکی فقه <http://wikifeqh.ir>
- ۴- دانشنامه مجازی مکتب اهل بیت ویکی شیعه www.fa.wikishia.net

